УДК 657.375.6

Костякова Анна Анатоліївна,
к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування,
Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного,
м. Мелітополь, Україна

ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ: ЗНАЧЕННЯ ТА ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Інтегрована звітність стає найбільш інноваційним і цілісним підходом до корпоративної звітності у світі та в Україні. Інтегрована звітність корисна для всіх зацікавлених сторін, яким важлива оцінка здатності підприємства створювати вартість протягом тривалого часу. Дана звітність дозволяє корпоративним підприємствам гармонізувати організаційну стратегію, управління, фінансові результати, соціальний, екологічний та економічний контекст діяльності. Стандартної форми інтегрованого звіту не існує. При впровадженні інтегрованої звітності у вітчизняну практику, доцільно керуватись базовими принципами, що сформулював Міжнародний комітет з інтегрованої звітності [2].

Однією з проблем, що пов’язана з розробкою і впровадженням інтегрованої звітності є визначення деталізованої та корисної інформації, необхідної для її розкриття. Поняття «корисності» сильно диверсифіковане за ринками, бізнесами і за обставинами функціонування корпоративного підприємства. Тому неможливо об’єктивно визначити внесок показників в успіх бізнесу. Іноді керівникам (управлінцям) важко визначити ключові фактори, що приводять підприємство до успіху. З цих же причин складно перевірити таку інформацію незалежним чином. До того ж вартість збору і підготовки такої інформації може бути необґрунтованою, що викличе негативну реакцію у підприємств, що готують звіти. Інша проблема пов’язана з тим, що звітність змушена еволюціонувати через необхідність відображення змін в самому бізнесі, в інформаційних технологіях, у потребах користувачів. У різних юрисдикціях існують різні вимоги, що змінюються або зустрічаються різні підходи до різних підприємств, залежно від їх розміру, виду власності й діяльності.

Країни світу у яких набагато раніше відбулася офіційна регламентація та завершено процес формування правил та умов по підготовці і оприлюдненні інтегрованої звітності зараз мають відповідний результат розповсюдження тренду та потреби у оприлюдненні інтегрованих звітів [5]. Згідно досліджень науковця, найбільша частка компаній, що практикують інтегровану звітність, приходиться на США (1165 компаній). Україна знаходиться на початковому етапі формування своєї політики та практики перебудови обліку для вимог інтегрованої звітності [2, 5].

Найбільш пристосованим до потреб інтегрованої звітності є метод PRINCE2 («PRojects IN Controlled Environments version 2»), який був розроблений в 1989 році Central Computer and Telecommunications Agency (CCTA) у Великобританії

як стандарт для керівництва проектами в сфері інформаційних технологій [4]. Використання методу PRINCE2 при реалізації проекту з формування інтегрованої звітності дозволяє: визначити мету проекту й провести його обґрунтування; виявити структуру проекту (підцілі, основні етапи роботи); визначити необхідні обсяги й джерела фінансування; підібрати виконавців (зокрема сформувати робочу групу, яка буде займатися обробкою та представленням інформації в інтегрованому звіті); визначити строки виконання проекту, скласти графік його реалізації, розрахувати необхідні ресурси, кошторис і бюджет проекту, спланувати й ураховувати ризики; забезпечити контроль за ходом виконання проекту від предпроектної стадії до стадії верифікації та оприлюднення інтегрованого звіту [3].

На передпроектній стадії інноваційного проекту з формування інтегрованої звітності домінантне значення має розробка проекту інтегрованої облікової політики, оскільки саме в цьому документі мають розкриватися всі методи та процедури формування інтегрованої звітності, а сам наказ про інтегровану облікову політику є своєрідною покроковою інструкцією реалізації інноваційного проекту, яка враховує всю багатовекторність його цілеспрямування [3].

Надання зацікавленим користувачам ширшого спектра інформації позитивно впливає на ринкову капіталізацію компаній. Згідно з результатами опитування міжнародної організації «Ernst & Young», біржові аналітики при оцінці публічних компаній та присвоєнні їм рейтингу дедалі частіше беруть до уваги показники сталого розвитку (43% респондентів). Ретельно підготовлений інтегрований звіт допомагає сформувати репутацію прозорої компанії і завоювати довіру зацікавлених користувачів. Дослідження, проведене фахівцями Глобальної ініціативи зі звітності (GRI), показує, що 82% представників американських компаній і 66% європейських вважають прозорість основним аспектом, що впливає на корпоративну репутацію. Ці показники перевищують частку респондентів, які називають головним аспектом довіру, якість продукції/обслуговування, лідерство або навіть фінансові результати [3].

Отже, для реалізації інноваційного проекту з формування інтегрованої звітності, ми підтримуємо думку багатьох вчених, що необхідно розробити послідовні кроки впровадження методики і організації її формування в обліково-аналітичний процес суб'єкта господарювання. З даного приводу, К.В. Безверхий пропонує два етапи реалізації цього процесу: перший етап – підготовка методичної бази для формування звітності; другий – процес організації збору необхідної інформації для складання звітності [1].

Список використаних джерел

1. Безверхий, К. Методичні засади формування інтегрованої звітності підприємства / К. Безверхий // Облік і фінанси. – 2014. – №3 (65). – С. 8-14.

2. Костюченко В.М., Богатир Н.С. Інтегрована звітність як інноваційна модель звітності корпоративних підприємств України. URL: http://global-national.in.ua/archive/8-2015/236.pdf.

3. Нестеренко О.О. Дисертація. Методологія та організація формування інтегрованої звітності. URL: http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/3165/1/dis_Nesterenko.pdf.

4. Нестеренко О. О. Інтегрована звітність: теорія, методологія, практика : монографія. Х. : Видавець Іванченко І. С., 2018. 410 с.

5. Сокіл О.Г. Передумови розвитку звітності про сталий розвиток в Україні. URL: http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/9538/1/5.pdf.

УДК 622.33:005.932

Кріп Марія Степанівна
аспірант кафедри обліку і аудиту,
Львівський національний університет імені Івана Франка,
м. Львів, Україна

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ОБЛІКУ ВИТРАТ

Вугільна промисловість є основою розвитку багатьох видів економічної діяльності. Вугілля визнане важливим джерелом електроенергії, вихідною технологічною сировиною для численних продуктів хімічної промисловості, а кам'яновугільний кокс потрібний для виплавляння металу. Вугільна промисловість забезпечує паливом залізничний і водний транспорт [2, с. 52-56].

Загострення кризової ситуації у вугільній промисловості, зумовлює потребу проведення структурних перетворень на добувних підприємствах. Проте формування стратегії для забезпечення конкурентоспроможності та сталого розвитку вугільних підприємств у сучасних умовах можливе за наявності правильно організованої системи управлінського обліку витрат як основного джерела інформації системи управління.

Облік витрат на вугільних підприємствах посідає визначальне місце в обліково-аналітичному процесі підприємства, оскільки на ньому базуються економічні показники виробництва продукції. Згідно П(с)БО 16 «Витрати» витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, яке призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками) [1].

Методика й організація обліку витрат і калькулювання собівартості вугілля залежать від технологічних особливостей промисловості. Тому варто виділити такі технологічні особливості, які впливають на організацію обліку витрат і калькулювання собівартості продукції:

- неперервне виробництво, яке охоплює підготовчі й очисні роботи, відбір породи, сортування і навантаження вугілля у вагони тощо;
- головна виробнича підсистема шахти – очисний забій;
- постійне переміщення робочих місць, їх динамічність, віддаленість робочих об’єктів один від одного, короткочасність допоміжних операцій;